

ANTI- PESTPROTOCOL

Hoofdstuk 1

1.1 Een veilig schoolklimaat

Wij willen onze kinderen van OBS Hurdegaryp een veilig pedagogisch klimaat bieden. Wij vinden het belangrijk dat onze kinderen, ouders en leerkrachten zich prettig en veilig voelen. We willen dat kinderen zichzelf leren kennen en leren samenleven. Het uiteindelijke doel is dat de kinderen zich kunnen ontwikkelen tot veerkrachtige en gelukkige mensen die zich thuis voelen in onze samenleving en een plaats vinden in onze maatschappij. Om op een prettige wijze te kunnen samenleven op onze school en het schoolplein hebben wij met elkaar een aantal afspraken gemaakt. Een positieve grondhouding, met positieve verwachtingen van de kinderen vormen de basis van ons pedagogisch klimaat.

Onze uitgangspunten om samen te zorgen voor een goede sfeer zijn:

- We zijn aardig tegen elkaar
- We helpen elkaar en luisteren naar elkaar
- We lossen ruzie samen goed op
- We zorgen samen voor rust in de school
- We zorgen goed voor onze spullen en die van de ander
- We doen allemaal ons best

2

Deze uitgangspunten omschrijven hoe kinderen en volwassenen met elkaar omgaan. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Iedere week staan deze afspraken in alle groepen centraal. Hiervoor gebruiken we ook de methode “Kinderen en hun sociale talenten”. Deze methode stelt sociaal competent gedrag centraal: sociale kennis, vaardigheden en houding. Voor ieder leerjaar krijgen kinderen lessen op hun eigen niveau binnen hetzelfde thema. Elke les heeft een vaste opbouw. De lessen geven ook handreikingen voor oefening in echte situaties buiten de les.

1.2 Doel anti-pestprotocol?

‘ Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.’

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, soms ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Uitgangspunten van het anti-pestprotocol:

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de pesters en de 'zwijgende' groep kinderen
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten en andere medewerkers in de school moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en overblijfouders duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.
5. Dit protocol wordt door het hele team en de oudervertegenwoordiging onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Op de school is een anti-pestcoördinator aangesteld.

1.3 Taken van de anti-pestcoördinator en contactpersoon

De anti-pestcoördinator

Vanaf schooljaar 2018-2019 is er op de school een anti-pestcoördinator. De anti-pestcoördinator coördineert het anti-pestbeleid binnen de school.

Taken anti-pestcoördinator

- Zorgt ervoor dat alle betrokken partijen kennis hebben van het anti-pestprotocol en dat dit protocol regelmatig onder de aandacht gebracht wordt (leeft binnen school)
- Zet het anti-pestprotocol minimaal 1x per jaar op de agenda van de teamvergadering. Het doel is om samen vast te stellen of het protocol nageleefd wordt, of nog up-to-date is.
- Is het aanspreekpunt voor alles wat met pesten te maken heeft. Zowel leerlingen, als ouders / verzorgers en collega's kunnen een beroep op hem doen. Brengt indien nodig samen met alle betrokkenen het pestprobleem in kaart en gaat op zoek naar oplossingen. Vervolgens houdt hij de vinger aan de pols tijdens het traject dat uitgezet wordt en blijft aanspreekpunt.
- Tenslotte heeft zij/hij een belangrijke rol in het voorkomen van pesten binnen onze school. (curatieve aanpak).

De interne contactpersoon

Op de school is een intern contactpersoon die er voor iedereen (kinderen, ouders en medewerkers) is die een klacht heeft en zijn/haar verhaal wil vertellen, én bij het vinden van een oplossing steun wil. Bijvoorbeeld een kind dat gepest wordt op school of ouders van een gepest kind die zich onvoldoende gehoord voelen.

De interne contactpersoon is geen mediator maar staat diegene die een klacht heeft bij. Zij /hij luistert, neemt het verhaal serieus en adviseert de klager hoe en met wie hij/zij het beste in gesprek kan gaan en welke route gevolgd kan worden. Wij gaan er vanuit dat u de klacht in eerste instantie kenbaar maakt aan de persoon om wie het gaat of bij de schoolleiding. Wanneer een dergelijk gesprek niets oplost, kunt u zich wenden tot de intern contactpersoon in de school.

2.1 Begripsomschrijving

Wat verstaan we onder pesten?

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: “Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.”

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten, waarbij je het onderscheid nog kan maken in ‘leuk’ plagen (beide kinderen vinden het ‘leuk’ of ‘grappig’) en ‘vervelend plagen’ (iets irritants zeggen of doen tegen de ander). Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig. Dit kan plaatsvinden op school, buiten school, maar ook digitaal.

We spreken van pesten als:

- Er gemene dingen gezegd of gedaan worden
- Het met opzet gebeurt
- Het steeds opnieuw gebeurt
- De pester sterker staat dan het slachtoffer

5

Voorbeelden van specifiek pestgedrag:

Verbaal:

- Vernederen:
- Schelden:
- Dreigen:
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken.
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek:

- Trekken en duwen of spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klemzetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie:

- Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Cyberpesten:

Verschillende soorten pestgedrag waarbij gebruik wordt gemaakt van de nieuwe media.

- Schelden, roddelen, bedreigen, (anonieme) berichten versturen via E-mail, Facebook, Twitter, sms, en WhatsApp.
- Foto's en filmpjes via mobieltjes en webcam op internet plaatsen.
- Privégegevens op een site plaatsen.
- Wachtwoorden en credits stelen en misbruiken.
- Haatprofielen aanmaken.
- Virussen sturen.

6

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen.

2.2 De betrokkenen:

De rollen

Pesten is een complex groepsproces, waarin leerlingen meerdere rollen hebben. Pesters worden ondersteund door meelopers, versterkers en assistenten. Slachtoffers worden soms verdedigd door klasgenoten maar er zijn ook buitenstaanders die wel weten dat er gepest wordt, maar niet ingrijpen. Iedereen heeft een rol in het groepsproces. De rollen van kinderen kunnen ook wisselen.

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de direct actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand (buitenstaander). Er zijn ook kinderen die het opnemen voor het slachtoffer (verdediger). Andere kinderen doen actief mee (assistent) of moedigen de pester aan (versterker). Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie.

Kenmerken van een kind dat gepest wordt:

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van 'Gepeste' kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken, en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijksituatie gebleken, dat sommige kinderen een grotere kans hebben om gepest te worden dan anderen. Kinderen die gepest worden hebben vaak een of meer van de volgende kenmerken:

- Houdt niet van geweld en agressief of onbeschoft taalgebruik
- Weet niet hoe hij met agressie van anderen om moet gaan
- Is meestal fysiek zwakker
- Is eerder in zichzelf gekeerd
- Is geneigd zich onderdanig of gediensstig te gedragen
- Is onzeker in zijn sociale contacten
- Durft niet op te komen voor zichzelf
- Heeft vaak een lage dunk van zichzelf en gelooft uiteindelijk, dat hij het verdient om gepest te worden
- Voelt zich vaker eenzaam dan andere kinderen
- Voelt niet goed aan, welke regels of normen er binnen de groep gelden
- Reageert niet op de gepaste manier op druk: Begint te huilen, of gedraagt zich slaafs, gaat klikken of vleien, probeert zich vrij te kopen met snoep of geld, probeert de pestkoppen na te bootsen, maar faalt daarin.

Kenmerken van een kind dat pest:

Wat kan de oorzaak van het pesten zijn?

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van 'pestkop' kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijksituatie gebleken, dat sommige kinderen een grotere kans hebben om te pesten dan andere kinderen.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt

Kinderen die pesten hebben vaak een of meer van de volgende kenmerken:

- Lijkt assertief: zegt spontaan wat hij denkt of voelt. Komt uit voor zijn mening
- Is vrij impulsief
- Schat situaties verkeerd in
- Schat de gevolgen van zijn gedrag verkeerd in
- Heeft de neiging anderen te overroepen of te domineren om controle te houden, maar is misschien minder zeker dan het lijkt
- Een risicovolle thuissituatie
- Wil het middelpunt zijn en is vlug jaloers

- Lijdt vaak aan een negatieve faalangst
- Hoe onveiliger hij zich voelt, hoe groter de behoefte aan een zondebok
- Heeft een zwak inlevingsvermogen, is vooral met zichzelf bezig en houdt onvoldoende rekening met anderen
- Heeft moeite met regels, grenzen, en eigen of door anderen opgelegde regels
- Is meestal fysiek sterker of omringd door sterke vrienden die zijn gezag respecteren
- Geniet respect uit angst en niet uit waardering
- Is vlugger agressief, gebruikt meer geweld en het gebruik van stoere taal
- Imiteert graag agressief gedrag
- Heeft het moeilijk met stress of spanning, die van buitenaf wordt opgelegd (proefwerken, agressie van ouders, etc.)
- Is niet noodzakelijk dommer of slimmer dan de rest
- Meisjes pesten over het algemeen minder openlijk dan jongens
- Meisjes pesten in het algemeen meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten.

De meelopers en de andere kinderen

- De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de direct actieve rol van pester
- Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde “meelopers”
- Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, of er zijn kinderen die het niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe (school) omgeving.
- Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken
- Het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie.

8

2.3 Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind gepest wordt:

Er zijn veel signalen die erop kunnen duiden dat een kind wordt gepest. Deze signalen kunnen duiden op pesten, maar dat hoeft niet. Belangrijk is dat het gaat om verandering van het gedrag van een kind. Praat erover met een kind om te weten wat er op school veranderd is. Het is belangrijk om daarbij ook de ouders van het kind te betrekken, zij maken hun kind ook thuis mee en kunnen vertellen of hun kind zich anders gedraagt.

- **Ze lijken gestrest, ongelukkig en depressief.**
Het kind zit niet lekker in z'n vel en heeft een doffe uitstraling. Het voelt zich ongelukkig en verdrietig en heeft vaak ook allerlei lichamelijke klachten zoals hoofdpijn of buikpijn, wil niet naar school.
- **Vriendschappen**
Gaaf je kind ineens niet meer om met vriendinnen of vriendjes waarmee het eerder wel omging? Of heeft je kind ineens andere vrienden of vriendinnen? Dan kan dat een oorzaak van pesten zijn. Het is goed om contact te hebben met andere ouders van kinderen die in dezelfde vriendengroep zitten, dan heb je beter zicht op de situatie.
- **Onrustige nachten**

Heb je het idee dat je kind 's morgens nog moe is of er meer vermoeid uit ziet dan normaal, dan kan dat wijzen op een slechte nachtrust. Kinderen slapen namelijk vaak onrustig als ze zenuwachtig of angstig zijn voor wat er de volgende dag, bijvoorbeeld op school, gaat gebeuren. Sommige kinderen komen moeilijk in slaap, liggen in bed veel te draaien, hebben nachtmerries of worden vaker wakker dan normaal.

- **Sterke emotionele reacties**

Reageert je kind emotioneel sterk om gesprekken die over school gaan of andere sociale activiteiten die hiermee te maken hebben? Dan kan dat een teken van angst zijn.

- **Thuis niet zo spraakzaam**

Is je kind niet zo spraakzaam als anders? Of gaat hij na school meteen naar zijn eigen kamer? Dan is het verstandig om naar de oorzaak te kijken. Maar ook wanneer je kind vaak de strijd aangaat met zijn eigen broers en zussen, kan dat een teken van pesten zijn.

- **Obsessie of negeren van sociale media**

Wordt je kind online gepest? Dan kunnen hier twee signalen voor zijn. Of hij is niet meer weg te slaan van social media, of hij sluit zich er helemaal voor af. Het is dan juist belangrijk om regels tijdslimieten af te spreken met je kind over het social media gebruik. Juist kinderen die online gepest worden, zijn bang dat de iPad of mobiel wordt afgepakt door ouders. Laat juist weten aan je kind dat je niet wil straffen, maar het probleem juist wil aanpakken. Digitaal pesten begint al vroeg

- **Gescheurde kleding en blauwe plekken**

Onverklaarbare gescheurde kleding en spullen, samen met schaafwondjes of blauwe plekken zijn vaak het teken van pesten. Als je hierna vraagt, vinden kinderen het juist moeilijk om uit te leggen wat er is gebeurd. Ook hier is het weer belangrijk om open vragen te stellen, zodat je jouw kind de ruimte geeft om zijn verhaal kwijt te kunnen.

- **Schoolprestaties**

Het kind heeft meer moeite om zich te concentreren en kan rusteloos of hyperactief zijn. Ook zie je vaak dat de schoolresultaten langzaam achteruitgaan

Hoofdstuk 3

3.1 Hoe proberen we pesten te voorkomen?

1. Wij voelen ons samen verantwoordelijk voor het welbevinden van ieder kind. Een goede voorbeeldfunctie is belangrijk, zowel thuis als op school. Problemen los je op door met elkaar in gesprek te gaan.
2. De leerkrachten hebben kennis en inzicht m.b.t. alle aspecten van pestgedrag, en zijn vaardig in het signaleren en remediëren van pestgedrag. Alle leerkrachten zijn in het bezit van een pestprotocol en handelen conform de hierin genoemde afspraken en stappen (zie de groepsmappen in alle groepen).
3. De anti-pest-coördinator coördineert het anti-pestbeleid op onze school, en is aanspreekpunt voor kinderen, ouders en leerkracht.
4. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier ook benoemd en besproken in alle groepen van de school.

- We zijn aardig tegen elkaar
- We helpen elkaar en luisteren naar elkaar
- We lossen ruzie samen goed op
- We zorgen samen voor rust in de school
- We zorgen goed voor onze spullen en die van de ander
- We doen allemaal ons best

5. In alle groepen wordt iedere dag aandacht aan de schoolafspraken. Hierdoor komt de sociaalemotionele vorming iedere dag aan de orde.

6. Voor schooltijd en in de pauzes is er altijd pleinwacht aanwezig op het plein. In eerste instantie willen wij graag dat de kinderen zelf zoeken naar een oplossing. (stappenplan “Probleem of ruzie”.)

7. Het formulier “Er ging iets mis” wordt gebruikt als dat nodig is.

8. Positief gedrag van leerlingen wordt gecompimenteerd en op deze wijze beloond.

9. Tenminste eenmaal per schooljaar wordt in de groepen 3-8 ZIEN ingevuld door de leerkracht. Tenminste eenmaal per schooljaar wordt in de groepen 6-8 ZIEN ingevuld door de leerling. De leerkracht analyseert de resultaten. Deze analyse kan voor de leerkracht aanleiding zijn om op groepsniveau aandacht te besteden aan het voorkomen en of remediëren van pestgedrag.

10. Tenminste eenmaal in de twee jaar wordt in de groepen 6-8 de tevredenheidsenquête ingevuld, en geanalyseerd. Deze analyse kan voor de leerkracht aanleiding zijn om op groepsniveau aandacht te besteden aan het voorkomen en of remediëren van pestgedrag.

11. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek. Middels een structureel aanbod in de sociaal-emotionele ontwikkeling leren kinderen zich positieve sociale vaardigheden eigen maken.

12. Indien nodig kan de leerkracht (preventief) in overleg met de intern begeleider en de anti-pest coördinator begeleiding vragen van een externe instantie via het PAT of het jeugdteam.

13. Op ouderavonden en groepsavonden wordt, afhankelijk van de situatie, thematisch aandacht besteed aan alle aspecten van pestgedrag.

3.2 Aanpak als er sprake is van pestgedrag

Stappenplan anti- pestprotocol

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1: Signaleren en verhelderen

De

leerkracht, de ouders of de leerling(en) signaleert een peestsituatie. De allereerste stap is dat de groepsleerkracht de peestsituatie helder in kaart brengt. Daarbij stelt hij zichzelf de volgende vragen:

- A. Wie is de pester of wie zijn de pesters?
- B. Wie is de gepeste of wie zijn de gepeste?
- C. Bij welke situatie(s) gebeurt het pesten?
- D. Welke invloeden heeft het pesten op de gepeste?
- E. Zijn er meerdere kinderen bij betrokken?

Elke situatie staat op zichzelf en dient geverifieerd te worden om inzicht te krijgen of de leerkracht en de kinderen te maken hebben met een peestsituatie. In deze stap worden in ieder geval de volgende partijen gehoord: de gepeste, pester(s), meelopers en indien nodig ook de ouders.

Ouders worden bij een signaal van pesten zo snel mogelijk uitgenodigd voor een gesprek en geïnformeerd. Indien er sprake is van pesten zal het protocol in werking worden gezet.

Gesprek pester en gepeste

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt de pester geconfronteerd met zijn gedrag. Er een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de IB-er of de Anti Pest coördinator op de hoogte stellen.

Stap 2: Gesprek met beide partijen

Er is een gesprek tussen gepeste, pester en leerkracht. Aandacht voor:

- Gepeste verwoordt zijn gevoelens;
- Pester motiveert zijn daden
- Gepeste en pester maken concreet afspraken over ander gewenst gedrag toekomst
- Formuleren en opstellen van consequenties in een plan van aanpak waar ze samen achter staan.

Bij meerdere pesters zijn er meerdere gesprekken. Zet nooit meerdere pester samen in dit gesprek.

Bij pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. Leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3: Ouders informeren:

Bij het signaleren van pestgedrag wordt bij stap 3 duidelijk gecommuniceerd naar de ouders van beide betrokkenen. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de voorvallen en de gemaakte afspraken.

Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie (twee weken na signalering) weer contact opgenomen zal worden.^[SEP]

Stap 4: De hulpfase

Na het in kaart brengen van het probleem en het maken van concrete afspraken tussen de diverse partijen zal er steun aangeboden worden aan alle betrokkenen. Hieronder staat beschreven hoe die hulp wordt geboden. We gaan uit van de aanbevelingen uit de hieronder beschreven vijfsporenaanpak. Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs. Wil je pesten effectief bestrijden dan zal je de volgende vijf groepen moeten meenemen.

Alle genoemde betrokkenen zien pesten als een probleem:

- het gepeste kind
- de pester
- de ouders
- de zwijgende middengroep
- de instelling/ de leerkracht.

Vijf sporen aanpak:

De vijfsporen aanpak bestaat uit de volgende onderdelen:

- steun aan het gepeste kind
- steun aan de pester
- steun aan de zwijgende middengroep
- steun aan de ouders
- steun aan de instelling/ de leerkracht

Spoor 1: Het gepeste kind steunen

Dat wil zeggen:

- luisteren naar wat er gebeurd is
- het probleem van het kind serieus nemen
- met het kind overleggen over mogelijke oplossingen
- samen met het kind werken aan die oplossingen
- eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining)
- zorgen voor vervolgesprekken.

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen.

Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden.

- Gesprekken met een vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het

verwerken van de eerdere ervaringen. Van deze gesprekken worden aantekeningen gemaakt in het kinderdagboek.

- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt de beschikking over een “verwerkingsschriftje” dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld in en buiten de reguliere schooltijd om. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen.
- Sociale vaardigheidstraining en/ of een zelfverdediging cursus.
- Inroepen van hulp van maatschappelijk werkster, schoolarts, ambulant begeleider/ orthopedagoog/ het expertisecentrum.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of ‘ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen’. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

13

Spoor 2: De pester steunen

Dat wil zeggen:

- met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent
- het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren
- zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als pedagogisch medewerker (of leerkracht) daaraan gaat doen
- grenzen stellen en die consequent handhaven
- het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden
- zorgen voor vervolgesprekken.

Hulp aan de pester

Algemeen:

Er wordt uiteraard regelmatig met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. De gesprekken worden schriftelijk

vastgelegd. Als het pestgedrag blijft voortduren roept de school de hulp in van de maatschappelijk werkster, de schoolarts, de ambulant begeleider/ orthopedagoog/ het expertisecentrum.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen).
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop hou op houding'.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind.

Consequenties

Het is van groot belang dat een leerkracht duidelijk stelling neemt in deze problematiek. Dat geeft duidelijkheid naar alle betrokkenen. Stelling nemen betekent ook, dat de leerkracht sancties op kan leggen of de pester of ruziemaker kan bestraffen. De straf bestaat uit verschillende mogelijkheden, afhankelijk van hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag.

- Een of meerdere pauzes binnenblijven, waarin de leerling een bepaalde (verplichte) activiteit moet verrichten;
- Nablijven totdat alle kinderen vertrokken zijn;
- Een schriftelijke opdracht maken, zoals een stelopdracht, over de toedracht en zijn/haar rol in het probleem;
- Door een gesprek bewustwording bewerkstelligen, zodat de pester begrijpt wat hij/zij de gepeste aandoet; - Afspraken maken met de pester over gedragsverandering(en). De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere schoolweek, voor een afgesproken periode, aan de orde.

14

Spoor 3: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten

Dat wil zeggen:

- met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin
- met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin
- samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.

- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

Spoor 4: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

Dat wil zeggen:

- ouders die zich zorgen maken serieus nemen
- ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen
- met ouders overleggen over manieren om pestsituaties aan te pakken
- zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Hulp aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Mocht er daadwerkelijk sprake zijn van digitaal pesten, dan wordt de school op de hoogte gebracht via bewijsmateriaal. Het is belangrijk dat er bewijsmateriaal is. Bewaar alles waaruit blijkt dat het kind gepest wordt. Denk hierbij aan uitgeprinte of opgeslagen documenten. Dat kan handig zijn bij het oplossen van het probleem. Doe zo nodig aangifte (van stalking) bij de politie.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Zoek een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Schakel hulp in; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.

- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen. L
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Spoor 5: Als instelling de verantwoordelijkheid nemen

Dat wil zeggen:

- de instelling neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid
- de instelling zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

Hulp aan de leerkracht

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de intern begeleider die, als het nodig is, ervoor kan zorgen dat er buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gegaan wordt.

In deze fase zal de leerkracht, de antipest- coördinator, de intern begeleider, of directeur afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

16

Stap 5a: Eerste evaluatiegesprek

Twee weken na de signalering van de pestsituatie zal er een evaluatiemoment plaats vinden met de leerlingen. Dit gesprek met de pester en gepeste zal gaan over de mondelinge afspraken die zijn gemaakt. Is het gelukt om de afspraken na te komen? Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken. Zo nee: verdere analyse van het probleem en begeleidingsplan opstellen. Leerkracht overlegt met IB-er en anti-pestcoördinator.

Stap 5b: Het vervolgesprek

Indien het probleem zich toch blijft herhalen, wordt de directeur van de school betrokken bij de situatie. De leerkracht en anti-pestcoördinator informeert de directeur over de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken. De directeur vraagt de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directe gesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.

Stap 6: Hulp voor de pester en gepeste

Bij aanhoudend pestgedrag moet deskundige hulp worden ingeschakeld. Zowel voor de pester als voor de gepeste moet er een zichtbare groei in de sociale vaardigheden te zien zijn. Mocht dit achterblijven of stagneren dan zal de school om externe hulp vragen bij de schoolmaatschappelijk werk, de ambulant gedragsbegeleider/orthopedagoog, de schoolarts en/of het expertisecentrum.

Stap 7: Verwijdering van pester uit de groep

Ouders worden geïnformeerd over het protocol Schorsen en Verwijderen. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en/ of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere opvoedkundige en/of ordemaatregelen: isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school zoals omschreven in de schoolgids en het document “Schorsen en verwijderen”.

Stap 8: Uitvoering Protocol Schorsen en Verwijderen

Ouders worden geïnformeerd over het protocol Schorsen en Verwijderen. Het protocol wordt gebruikt om voor de Pester een passende school te zoeken die de hulp kan aanbieden voor zijn/haar problematiek

Opmerkingen:

- 1 Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in het leerlingdossier Parnassys.
- 2 Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen

17

3.3 Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren hoe het verloop van een casus wordt behandeld want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook vele betrokkenen. Onderstaande tekst geeft concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol. De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat dit ongewenste gedrag volstrekt niet geaccepteerd wordt. De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt zwaar en ernstig met de pester en zijn ouders en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers.

Indien bij het signaleren van een pestprobleem, dat de leerling niet aan de eigen leerkracht durft te vertellen, kan een kind naar de anti-pest coördinator of de contactpersoon gaan. Deze leerkracht, een zogenaamde vertrouwenspersoon voor de kinderen, koppelt het probleem vervolgens terug naar de direct betrokken leerkracht alsmede de directeur van de school. Geheimhouding van dit probleem moet bij deze terugkoppeling gewaarborgd zijn.

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.

Bij het gepeste kind:

Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag, het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn

boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Bij de pester:

De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd, en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijken de pesters echter net zo opgelucht bij een duidelijke aanpak als de slachtoffers. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is een normale omgang hun liefste wens maar ze zijn helaas onmachtig door het ontbreken van het hanteren van de juiste vaardigheden. In de directe kind-omgeving: Het is goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen. (Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waar een menigte bij aanwezig is.)

In de directe kind-omgeving: Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen, omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp roepen. Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag waarvan gepeste kinderen erg veel last ondervinden.

Bij de ouders:

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders beschikken niet altijd over de juiste informatie en ook het zich op beperkte schaal voordoen van conflictsituaties tussen groepen kinderen, zorgt ervoor dat er nauwelijks vergelijkingsmateriaal voorhanden is. Een pester op school hoeft zich in de thuissituatie niet als pester te manifesteren. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij vertalen het pestgedrag van hun kind in weerbaar gedrag. Hun kind maakt echter een abnormale ontwikkeling door met grote risico's op normatief afwijkend gedrag op latere leeftijd met grote gevolgen. Andere ouders zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken. De slogan: "Ach iedereen is wel eens gepest, u toch ook?" , "geeft de visie van de ouders op dit gedrag aardig weer. Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.

Hoofdstuk 4

4.1 Wat moet je doen bij pesten?

Wat moet je als kind doen als je gepest wordt?

Als je op school gepest wordt, dan moet je het echt aan je juf of meester vertellen. Je mag het pesten dus niet geheimhouden en dat is geen klikken. Als je gepest wordt, praat erover met je vader en/of moeder, en juf of meester. Op school is er ook een juf of meester die veel weet over pesten en gepest worden.

Wat moet je als kind doen als je ziet dat een kind gepest wordt?

Als je op school ziet dat een kind gepest wordt, dan moet je het echt aan je juf of meester vertellen. Je mag het pesten dus niet geheimhouden en dat is geen klikken. Praat erover met je vader en/of moeder, en juf of meester. Op school is er ook een juf of meester die veel weet over pesten en gepest worden.

Wat moet u als ouder doen als je kind gepest wordt?

Als uw kind gepest wordt, of u heeft het vermoeden dat uw kind gepest wordt, neem dan altijd contact met de leerkracht op. U kunt ook contact opnemen met de contactpersonen die fungeren als het aanspreekpunt in het kader van pesten, het anti-pestbeleid coördineren.

4.2 Contactpersonen in de school:

Op OBS Hurdegaryp is de contactpersoon:

Juf Tineke Steegstra (IB)

- is aanspreekpunt voor kinderen en ouders in het kader van anti-pestbeleid
- is gesprekspartner voor leerkrachten op het gebied van sociale veiligheid
- coördineert het anti-pestbeleid op onze school
- is intern contactpersoon;
- zorgt voor opvang en begeleiding voor leerlingen, ouders en medewerkers met een klacht;
- verwijst de klager naar de externe vertrouwenspersoon.

Hoofdstuk 5

5.1 Gouden Afspraken

Soms is het nodig om de uitgangspunten explicieter te omschrijven zodat iedereen zich binnen en buiten de school veilig voelt en om het pesten te bestrijden. Alle kinderen zetten hun naam onder deze afspraken. Op deze manier laten kinderen zien dat ze achter deze afspraken staan en kun je ze erop aan spreken als ze deze afspraken niet nakomen.

- *We zijn aardig tegen elkaar*
- *We helpen elkaar en luisteren naar elkaar*
- *We lossen ruzie samen goed op*
- *We zorgen samen voor rust in de school*
- *We zorgen goed voor onze spullen en die van de ander*
- *We doen allemaal ons best*

De onderste twee afspraken kunnen toegevoegd worden op het moment dat het nodig is.

- *Veiligheid voor alles*
- *Praat erover!*

20

Acht Gouden Regels

Ik vind dat iedereen zich binnen en buiten school prettig en veilig moet kunnen voelen. Daarom houd ik me aan de volgende regels.

1. We zijn aardig tegen elkaar

Uitwerking:

Wij denken na over hoe we zelf behandeld willen worden en gaan zo ook met anderen om. (Bedenk of dat wat je doet valt onder, leuk plagen, vervelend plagen of pesten) Zorg dat je gedrag verandert als het nodig is. We respecteren iedereen zoals hij/zij is en zoals hij/zij eruitziet. We noemen elkaar bij onze voornaam, scheldwoorden doen pijn.

2. We helpen elkaar en luisteren naar elkaar

Uitwerking: b.v.

Kom voor elkaar op. Zie je dat iemand een ander pest, vertel het ook aan de meester of juf. Ook dit is geen klikken. Help anderen om zich aan de afspraken te houden.

3. We lossen ruzie samen goed op

Uitwerking:

Stop hou op! Betekent ook STOP! We vertellen de ander waar hij/zij mee moet stoppen. We praten met de ander om iets op te lossen, als dit niet lukt vragen we de leerkracht om hulp. We gebruiken het stappenplan "Probleem of ruzie" als het nodig is. We gebruiken het formulier "Er ging iets mis" als het nodig is. Word je gepest, vertel het aan je ouders, de meester of de juf, dit is geen klikken.

4. We zorgen samen voor rust in de school

Uitwerking: b.v.

5. We zorgen goed voor onze spullen en die van de ander

Uitwerking: b.v.

We zijn zuinig op spullen van jou en van mij. Als je iets van een ander wilt gebruiken vraag je daarom.

6. We doen allemaal ons best

Uitwerking: b.v.

7. Veiligheid voor alles

Uitwerking: b.v.

Als je iets ziet wat je vervelend vindt bij jezelf of een ander, is het vertellen tegen de leerkracht geen klikken omdat je het positief wilt veranderen.

8. Praat erover!

Uitwerking: b.v.

Ik praat erover als ik gepest word, thuis en/of op school. Ik mag het niet geheim houden. Als ik zie dat iemand anders gepest wordt, vertel ik het tegen mijn leerkracht, dat is **geen klikken!**

Deze afspraken gelden in school, op het schoolplein en buiten de school.

Wij – groep – houden ons aan dit contract en melden het direct bij de meester/juf als iemand zich er niet aan houdt.

Handtekening leerling:

Handtekening leerkracht:

Evalueren: eind schooljaar 2018-2019

Bijlage: Tekst website

Omgaan met pesten

Op school werken we bewust aan het creëren van een veilig sociaal klimaat. Dit doen we door o.a.:

- Te zorgen voor een goed klassenmanagement;
- Duidelijke afspraken en routines op school en in de klas;
- Te werken aan een goede leerkracht-leerling-ouder relatie;
- Te werken aan een goed groepsklimaat door het inzetten van coöperatieve werkvormen en groepsvormende spelletjes;
- Sterk didactisch handelen, zoals doelgericht werken en gedifferentieerde instructie en verwerking;
- Elke week les te geven in sociaal emotionele ontwikkeling, door middel van de methode Sociaal Emotioneel.

Mocht er desondanks toch sprake zijn van pestgedrag, dan hanteren wij de Vijfsporenaanpak. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pesters, de ouders, de klas- of groepsleden en de school. Het volledig anti-pestprotocol kunt u op school inzien.

Er wordt gepest?! En nu?

Wat moet je als kind doen als je gepest wordt?

Als je op school gepest wordt, dan moet je het echt aan je juf of meester vertellen. Je mag het pesten dus niet geheimhouden en dat is geen klikken. Als je gepest wordt, praat erover met je vader en/of moeder, en juf of meester. Op school is er ook een juf en meester die veel weet over pesten en gepest worden; de antipestcoördinator.

Wat moet je als kind doen als je ziet dat een kind gepest wordt?

Als je op school ziet dat een kind gepest wordt, dan moet je het echt aan je juf of meester vertellen. Je mag het pesten dus niet geheimhouden en dat is geen klikken. Praat erover met je vader en/of moeder, en juf of meester. Op school is er ook een juf of meester die veel weet over pesten en gepest worden; de anti-pestcoördinator.

Wat moet u als ouder doen als je kind gepest wordt?

Als uw kind gepest wordt, of u heeft het vermoeden dat uw kind gepest wordt, neem dan altijd eerst contact met de leerkracht op. U kunt daarna contact opnemen met de contactpersonen die fungeren als het aanspreekpunt in het kader van pesten en het anti-pestbeleid coördineren; in eerste instantie is dat de antipestcoördinator, als dat niets oplost; neem contact op met de intern contactpersoon op de school.

De Vijfsporenaanpak:

Spoor 1: Het gepeste kind steunen

Dat wil zeggen:

- luisteren naar wat er gebeurd is
- het probleem van het kind serieus nemen
- met het kind overleggen over mogelijke oplossingen
- samen met het kind werken aan die oplossingen
- eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining)
- zorgen voor vervolgesprekken.

Spoor 2: De pester steunen

Dat wil zeggen:

- met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent
- het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren
- zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als pedagogisch medewerker (of leerkracht) daaraan gaat doen
- grenzen stellen en die consequent handhaven
- het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden
- zorgen voor vervolgesprekken.

Spoor 3: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten

Dat wil zeggen:

- met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin
- met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin
- samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 4: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

Dat wil zeggen:

- ouders die zich zorgen maken serieus nemen
- ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen
- met ouders overleggen over manieren om pestsituaties aan te pakken
- zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 5: Als instelling de verantwoordelijkheid nemen

Dat wil zeggen:

- de instelling neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid
- de instelling zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.